N°. 292. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
[illegible] tot zes regels. . . . . . . ƒ 1.00.
[illegible] regel meer. . . . . " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

WOENSDAG 3 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon,** Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet**, Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . " 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De Wekker geeft in No. 17 een antwoord op het woord, dat in ons nommer 282 eene plaats vond. Wij worden daarin op nieuw aangevallen en uitgeelucht. Wij lazen toch: "Het zij ons vergund te vragen of er "zelfs bij hen, die een onheilig vuur op het altaar "hebben gebragt, zweem is geweest van de gewetens-"vrijheid aan te randen?"

Wij vertrouwen dat het voldoende zal zijn, te wijzen op het *oorspronkelijk* wetsontwerp voor het toezigt op de kerkgenootschappen, en op den toeleg, die zich hier en daar niet onduidelijk heeft geopenbaard, om, ad majorem dei gloria, den R. K. mede-ingezeten in zijn tijdelijk gewin te benadeelen, zoo al niet reeds in *het onheilig vuur* eene onmiskenbare strekking lag, om de vrijheid van geweten in ijzeren banden te knellen.

"Maar wat ons bedroeft, is te zien, dat mannen, "die zich *vrijheidlievende* NEDERLANDERS noemen, den "smaad, van over de Alpen op het Protestantsche "Nederland geworpen, als het ware in hunne bescher-"ming nemen en van de gewetensvrijheid gewagen ten "voordeele van eene kerkelijke inrigting, die op den "huidigen dag het *heerschen* over de conscientiën als "hare heilige roeping aanziet. — Wij betreuren het, "dat Nederlanders, die zich zoo diep in eene partij-"zaak laten medeslepen dat zij den indruk, dien de [illegible] stukken op alle, ook niet Protestansche "Nederlanders heeft gemaakt, niet gevoelden. Toon "zoowel als strekking van *de Grondwet* bij haar optre-"den, geeft genoegzaam de reden aan, om aan te "nemen, dat zij, als tolk van de nieuwe *Union* "*catholico liberale*, hare voorganster zou hebben willen "navolgen, ware de gelegenheid er geweest; doch over "dit punt niet verder."

Wij gelooven, omdat wij er innig van overtuigd zijn, dat het *vorig* Ministerie slechts te wijzen heeft op de vereerende onderscheiding, die van de zijde van den Pauselijken Stoel aan het *tegenwoordig* Ministerie is te beurt gevallen, om de waarde of liever de onwaarde van hetgeen aan *de Wekker* stof tot droefheid geeft, te kunnen bepalen. — Er is eene *protestantsche* propaganda in Nederland, welke niet behoeft onder te doen voor de propaganda, die zij bestrijden wil, zoodra het de bemagtiging van het onderwijs in den Staat en daardoor de heerschappij over de conscentiën geldt, gelijk Ds. SECRESTAN ergens dezer dagen schrijft: "ik verwerp met afgrijzen verre van mij een despotisme of een papisme, dat zich onder ons zoekt te vestigen, hetwelk aan een protestantschen christen nog hatelijker [illegible], dan dat van Rome." Er zijn bladen, die [illegible] propaganda ten dienste staan — bloot door [illegible] onbeduidende mate van anti-papisme aan den dag te leggen en voortteplanten. *De Grondwet* heeft zich vooral ten doel gesteld, om die *pseudo-liberale* [illegible] vooral met een kerkelijk-oligarchisch waas zijn bedekt, in het oog te houden, om dat juist hun toeleg gerigt is tegen onze *nationale* regten en vrijheden, daar zij zich op een zuiver, eerlijk, liberaal, christelijk standpunt niet plaatsen kunnen. Bespottelijk is het schrikbeeld, dat zij zich van eene vereeniging vormen, die niet bestaat. Voor *de Wekker* schijnt het genoeg iets van vrijheid, van godsdienst en onderwijs te hooren, om dadelijk door *episcophobie* of *orthodoxophobie* te worden aangetast. We zijn zoo vreesachtig niet en verblijden ons hierover; want de vrees veroorzaakt [illegible], die ook het geregeld gebruik van verstand, oordeel en wil belemmert. Dat bemerken we juist in *de Wekker*, die nu weder gist, dat hij in ons "met een man te doen heeft, die in zijn persoon de coalitie vertegenwoordigt, namelijk ultra-THORBECKE-aansch en ultra-Gereformeerd; die naar zijne opvatting zou kunnen uitroepen: *Je suis des deux*." Zoo gaat het gewoonlijk, wanneer men, in eigene redeneringen verward, in nietswaardige gissingen over personen een toevlugt zoekt.

Wij herhalen het nog eens: "er is bij den onderwijzersstand eene verwaandheid en eene laatdunkend-"heid, welke zich een onberispelijk oordeel toekent." Wij protestanten loopen meer en meer gevaar, wat onze teederste belangen betreft, onder de heerschappij te geraken van schoolmeesters, katechizeermeesters en predikanten. Zij meenen, dat het Volk om hen is en het wordt waarlijk tijd, om hun te doen gevoelen, dat wij niet zoo dwaas zijn om te gelooven dat *alleen* ons belang hun tot drijfveer strekt van de diensten, die *zij* bewijzen, maar die *wij* ook op prijs stellen en gaarne ruim beloond zien.

Wij hebben nooit gedacht, "dat men goed onder-"wijs zal hebben door eene soort van mercantiele con-"currentie"; maar wij zullen ons ook nooit laten wijs maken, dat op dat gebied onze overtuiging afhankelijk zou moeten worden gemaakt van hetgeen de wetgever of de onderwijzer als deugdelijk onderwijs ons zou willen toedienen.

De Wekker heeft zich wel gewacht, te wederleggen, wat wij met de Grondwet, de Wet van 1806 en de Gemeentewet in de hand, voor de oprigting van bijzondere scholen van de eerste klasse, in het belang van onze kinderen, hebben bewezen. De circulaire van 21 December 1848 hebben wij uit het *Provinciaal blad van Zuid-Holland* leeren kennen, en wij vereenigen ons met die Grondwets-interpretatie volkomen; want zij stoot niets omver van hetgeen wij beweren. Geen vrijheid tot het *geven van onderwijs*, zonder vooraf verkregene magtiging; geen weigering tot het oprigten eener bijzondere school door den tot het geven van onderwijs bekwaam gekeurden onderwijzer. Ons gevoelen over de strekking der Wet van 1806 is geenszins met de ministeriële circulaire in strijd, veelmin met het 5de add. artikel der Grondwet.

Maar nu *de Wekker* de onbeschaamdheid heeft, om ons te betichten dat wij "door eenige uitwendige for-"maliteiten *op slinksche wijze* aan den vorm der wet "voldoen, maar toch tegen haren geest en hare be-"doeling handelen, door de oprigting voor te staan "van die zoogenaamde *associatie* scholen, die men "wederregtelijk den naam geeft van *bijzondere school* "*der 1ste klasse*"; nu worden wij gedwongen een stap verder te gaan.

Art. 3 No. 1, laatste zinsnede der wet van 1806, spreekt van scholen die "ten eenemale komen ten koste "en laste van één of *meerdere bijzondere personen*, "*die zich* tot derzelver oprigting en geregeld en toerei-"kend onderhoud verbonden of onderling *vereenigd* "*hebben*." Wat is dit anders dan eene *associatie?* De kans van welslagen is dus aanvankelijk verzekerd door de *verbindtenis* der *associatie*; en in zoover ligt de eenige voorwaarde tot verkrijging der vergunning van het gemeentebestuur in de waarborgen tot naauwgezette vervulling der verbindtenis. De deelneming in de associatie is voor de oprigters van gelijken aard als de daarstelling van bijzondere scholen der *tweede* klasse voor den daarbij toegelaten onderwijzer afhankelijk van het publiek. Er bestaat dus slechts tusschen de *beide* klassen der bijzondere scholen een verschil, als tusschen elk bedrijf, dat voor eigen rekening of voor rekening eener vennootschap of naamlooze maatschappij wordt ondernomen. De quaestie is geheel *finantiëel*.

De *openbare* scholen zijn van de *bijzondere* scholen slechts daarin onderscheiden, dat de eerste regtstreeks onderhouden of ondersteund worden uit *openbare* kassen en de andere uit *bijzondere kassen*. Nu juist weet iedereen, dat de mededinging van de laatsten hoogst bezwaarlijk, zoo al niet onmogelijk is, wanneer de openbare scholen op denzelfden voet zijn ingerigt en van gelijke strekking zijn. De *openbare* school wordt nimmer door de bijzondere benadeeld. Wel erkennen wij, dat de houders van bijzondere scholen der *tweede* klasse moeijelijk de mededinging van die der *eerste* kunnen doorstaan. Maar, gelijk wij reeds gezegd hebben, dat mag geen reden zijn, om de oprigting der laatste te bemoeijelijken; daardoor zou in waarheid het openbaar gezag de monopoliën in de hand werken.

Naar onze meening is het hoogst wenschelijk voor het onderwijs in het algemeen, dat de bijzondere scholen der *tweede* klasse verdwijnen. Het gemeenschappelijk overleg tusschen den onderwijzer en het bestuur eener school van de *eerste* klasse is, naar onze ervaring, uitnemend geschikt, om de doelmatigheid, de volledigheid, den gang van het onderwijs te bevorderen; het beheer van bestuurders verzekert den onderwijzer een onafhankelijk bestaan, hetgeen de zelfstandigheid des onderwijzers tegenover de luimen en andere verkeerdheid der ouders versterkt, en het toezigt van het bestuur is daarenboven een middel van bescherming. — Al wat eene *openbare* school boven eene *bijzondere* school verheft, is in gelijken mate een voordeel der bijzondere school van de *eerste* boven die van de *tweede* klasse. Het lot van den onderwijzer verbetert ongetwijfeld, zoodra hij zich op een vrij en onafhankelijk standpunt heeft geplaatst.

Wij zijn in geenen deele "onverschillig omtrent het "lot van hen, die hun leven aan een moeijelijken ar-"beid wijden, zonder hoop op groot loon of eer". Daar, waar bijzondere belangen moeten wijken voor het algemeen welzijn, zouden we zelfs in den regel tijdelijke tegemoetkoming tot regel stellen. — Maar wij verklaren het luide: het is ons in geenen deele helder, hoe de bijzondere schoolhouders schade kunnen lijden. Eene dertigjarige ervaring heeft ons geleerd, dat juist de grootste afwisseling van het getal leerlingen binnen slechts enkele jaren in die scholen plaats heeft, en er maar weinigen zijn, die doorgaans en onafgebroken op een talrijk bezoek mogten rekenen. De opkomst, bloei en het verval van die inrigtingen is in sommige gemeenten zeer merkbaar.

Nogtans, al mogt het bijzonder belang der onderwijzers schade lijden door de vermeerdering der zoogenaamde *associatie*-scholen, — wat we niet gelooven, — daardoor mag nimmer het regt verkort worden. Wij zeggen het luide: al dat geschrijf van *de Wekker* op dit punt is verdacht. De Redacteur staat met meer dan eene bijzondere school der *tweede* klasse in zekere betrekking, zoo er al niet eene antipathie bij hem gevestigd is tegen de bijzondere scholen der *eerste* klasse; omdat onze Roomsch-Katholijke landgenooten en onze orthodoxe mede-Protestanten deze verlangen.

Het is die toon, dien wij moeten aanslaan, om goed begrepen te worden; omdat wij, onder schoonschijnende en gemoedelijke redeneringen, geene verkorting van nationale regten en vrijheden mogen toelaten. Dezelfde partij, die den alarmklok trok, alsof de Staat zich de armenzorg zou aantrekken, ijvert nu geheel voor het Staats-onderwijs.

De Wekker ga voort *het belang van onderwijs en opvoeding* te vereenzelvigen met *dat der onderwijzers*; men zal dat geschrijf steeds naar waarde schatten. *Wij* staan aan de zijde der ouders en hebben zelf onze kinderen te lief, dan dat wij zouden dulden, dat hunne hoogste belangen aan eene partijzaak werden opgeofferd. *Wij* staan aan de zijde van den Staat, en wij verblijden ons, zoodra het blijkt, dat de bijzondere school zoo bloeit, dat de Staatsschool verkwijnt en wegsterft. *Wij* staan aan de zijde van de *Natie*, en zullen het met genoegen aanschouwen, dat eerst daar de Staat de hand reikt, waar het bijzonder onderwijs te kort schiet. Wij staan op godsdienstig gebied, en zullen er voor blijven waken, dat de gewetensvrijheid niet eindelijk verloren gaat, als men zich van het onderwijs zal hebben meester gemaakt.

Buitenland.

TURKIJE.

Tot hiertoe is er nog geen officieel berigt ontvangen van het bombardement van Odessa. De Fransche *Moniteur* doet het echter te gemoet zien, door de mededeeling van een extract van het rapport van den vice-admiraal Hamelin over de bekende zaak van de *Furious*, een uittreksel, dat besloten wordt met te zeggen, dat er strenge maatregelen zouden worden genomen, om den aanval

door de batterijen der stad, tegen die stoomboot gerigt, te wreken. Maar er zijn vele depêches van Weenen ontvangen, die het buiten twijfel schijnen te stellen, dat het bombardement wel degelijk heeft plaats gehad. Het zou 10 uren hebben geduurd. Een gedeelte der stad zou in de asch gelegd zijn. De schade zou zeer groot wezen. De Russische batterij was geheel tot zwijgen gebragt en 9 Russische handels-vaartuigen waren vernield. Deze berigten, hoezeer te verwachten, hebben echter te Weenen diepen indruk gemaakt. Wanneer echter dat bombardement nu juist heeft plaats gehad, blijkt ook uit de telegrafische berigten niet. Zij loopen over dat punt uiteen en dit des te meer, omdat, gelijk gisteren werd te kennen gegeven, men het werpen van eenige bommen in de stad op 17 April, verwart met het bombardement, dat den 20sten of daarna moet zijn gehouden. Doch de juiste dagteekening doet ook niets ter zake. Het voorname punt is, dat de vijandelijkheden in de Zwarte Zee tusschen Rusland en de Westelijke mogendheden zijn aangevangen. De vraag is nu: wat zal de vereenigde vloot thans aldaar uitrigten? Een Engelsch dagblad kondigde dezer dagen aan, dat zij de Russische vloot, die Sebastopol had verlaten, zou aanvallen, maar dat deze laatste geweigerd had slag te leveren. en zich gehaast had naar de haven terug te keeren. Zoo dit nu eene waarheid is, zal dan de vereenigde vloot de Russische gaan opzoeken, en zoo noodig zelfs Sebastopol aanvallen? of zal zij zich bepalen de Zwarte Zee te doorkruisen en al de Russische kusten te blokkeren? Al doet men al de kleine Russische havens het lot van Odessa ondergaan, zal dit tot een goeden uitslag leiden? Het valt te betwijfelen, omdat de kracht van Rusland in de Zwarte Zee zich vereenigt en gelegen is, en zoolang men die sterke vesting niet zal hebben vermeesterd, zal men in dat water niets hebben uitgerigt, immers om Rusland tot eenigen maatregel te noodzaken.

Van de oevers van den Donau is volstrekt geen berigt ontvangen. Tijdingen uit Bucherest van 17 April melden nog altijd dat Silistria in brand geschoten is. Er wordt daarin van de stad en niet van de vesting gewag gemaakt. Men blijft dit berigt als ongegrond beschouwen, zoolang het niet nader wordt bevestigd.

De Fransche *Moniteur* deelt eene depêche van Belgrado mede van 29 April, die bij de Regering is ontvangen, houdende dat de Turken achtervolgens in klein Wallachije de verschillende stellingen innemen, die door de Russen zijn verlaten. Men weet dat deze dit gedeelte der vorstendommen hebben ontruimd. Reeds den 24sten bevonden zich de Turken te Maglabit, Gunia, Pojana en Palesti, en men wachtte ze den 28sten of den 29sten te Krajowa, hoofdstad van Klein-Wallachije.

Ook uit de Oostzee geen nieuws. De *Moniteur* behelst eene depêche van den Franschen consul te Riga, waarbij deze berigt, dat het ijs in de Duna den 27 April is losgegaan, en dat, niettegenstaande de schotsen, 28 koopvaardijschepen in de haven zijn binnengeloopen. Men kan dus elk oogenblik verwachten dat de krijgsbewegingen zouden aanvangen. De *Moniteur* verklaart nog in eene briefwisseling van Noorwegen, dat er door den Minister van Buitenlandsche Zaken van Zweden bevelen waren gegeven tot toelating der oorlogsvaartuigen in de Zweedsche havens. Die bevelen, zegt het Regeringsblad, zijn geheel overeenkomstig met de gevoelens van vriendschap, die Zweden in de hoogste mate voor Frankrijk en Engeland aan den dag legt. Het verdient opmerking dat de *Moniteur*, bij de mededeeling van de laatste prijzen, door de Engelschen in het kanaal gemaakt, het volgende voegt: «dat naar luid van de verklaring, waarbij de Fransche en Engelsche regeringen hunne beginselen ten aanzien van den handel hebben doen kennen, de verliezen, welke uit die prijzen zullen voortvloeijen in geen geval kunnen nederkomen op Fransche, Engelsche of onzijdige handelaars.»

De berigten uit Griekenland blijven even noodlottig. Het tafereel wordt daar al meer en meer somber. De *Spectateur de l'Orient*, een blad geheel aan den opstand gewijd, erkent zelfs in zijn nummer van 12 April, dat de opstand geene vorderingen maakt, maar ontaard is in eene plundering zonder wederga. Grivas, die in dien eersten krijg voor de onafhankelijkheid zich reeds wegens zijne ongehoorde wreekheid berucht heeft gemaakt, geeft het voorbeeld van al die buitensporigheden. Dat is geen generaal maar een hoofd van struikroovers. De bezetting van het koningrijk Griekenland, door de Engelsch-Fransche troepen, wordt dagelijks al meer en meer onvermijdelijk. Den 12den April is er door de vertegenwoordigers van Frankrijk en Groot-Brittannie een nieuw ultimatum aan koning Otto ter hand gesteld, op grond, dat de onderdanen dier beide volken in Griekenland ten voorwerp strekten van bewegingen, bedreigingen en zelfs mishandelingen. *Le Nouvelliste* van Marseille zegt, dat er een termijn van 5 dagen, die den 17 April eindigde, aan koning Otto was gegeven, om zich op eene bepaalde en stellige wijze tegen den opstand te verklaren, en maatregelen te nemen tot herstel van het kwaad, dat hij zijn gang heeft laten gaan. Men verwachtte niet, dat de koning een voldoend antwoord geven zou, en men geloofde dus, dat de vertegenwoordigers der beide westelijke mogendheden den 17den alle betrekkingen met de Grieksche regering zouden afbreken. De Grieksche handelaars, vooral die der eilanden, zijn overigens, naar het schijnt, zeer verbolgen tegen hun bewind, dat door zijne staatkunde den geheelen ondergang van den handel in Griekenland en van dien der Grieken, in Turkije gevestigd, heeft te weeg gebragt.

— De *Globe* behelst het geheele protocol, dat den 9en April ll. door de Vertegenwoordigers van Oostenrijk Frankrijk, Engeland en Pruissen te Weenen is geteekend en dat, op bevel der koningin, aan de beide huizen van het Parlement is overgelegd. Dit protocol luidt als volgt:

«Aanwezig de Vertegenwoordigers van Oostenrijk, Frankrijk, Engeland en Pruissen.

«Op het verzoek der gevolmagtigden van Frankrijk en Engeland, heeft de conferentie zich vereenigd, om de voorlezing aan te hooren der staatsstukken, waaruit blijkt, dat de uitnoodiging, aan het kabinet van St. Petersburg gedaan, om binnen een bepaalden tijd de Moldavische-Wallachysche gewesten te ontruimen, zonder antwoord was gebleven, ten gevolge waarvan de staat van oorlog reeds tusschen Rusland en de verhevene Porte verklaard, nu ook bestaat tusschen Rusland aan de eene en Frankrijk en Engeland aan de andere zijde.

«Die verandering, welke heeft plaats gehad in de houding der beide mogendheden, ter Weener-conferentie vertegenwoordigd, ten gevolge van eene partij, regtstreeks gekozen door Frankrijk en Engeland, ondersteund door Oostenrijk en Pruissen, als uit het oogpunt van regt gegrond zijnde, is door de vertegenwoordigers van Oostenrijk en Pruissen beschouwd geworden, als medebrengende de noodzakelijkheid van eene nieuwe verklaring van eensgezindheid der vier mogendheden, op den grondslag der beginselen, in de protocollen van 5 Dec. 1853 en van 13 Jan. 1854 vervat.

«Dientengevolge hebben de ondergeteekenden in dit plegtig oogenblik verklaard, dat hunne Regeringen met een dubbel oogmerk vereenigd blijven: 1°. om de onschendbaarheid van het Turksche grondgebied te handhaven, waartoe de ontruiming der Donau-Vorstendommen steeds eene der voorname voorwaarden zal uitmaken; 2°. om, in een belang, dat zoo overeenkomstig is met de gevoelens van den sultan en door alle middelen, overeenkomende met zijne onafhankelijkheid en zijne souvereiniteit, de burgerlijke en godsdienstige regten der christelijke onderdanen van de Porte te verzekeren.

«De onschendbaarheid van het grondgebied van het Turksche Rijk is en blijft de voorwaarde *Sine qua non* van alle onderhandeling, die ten doel mogt hebben, den vrede tusschen de oorlogvoerende partijen te herstellen, en de gouvernementen, door de ondergeteekenden vertegenwoordigd, verbinden zich, om gemeenschappelijk na te gaan, de meest geschikte waarborgen, ten einde het bestaan van dat rijk met het algemeen evenwigt van Europa te kunnen verbinden, even als zij zich bereid verklaren te raadplegen en zich te verstaan over het bezigen der middelen, die kunnen strekken om het doel hunner overeenkomst te verwezenlijken.

«Welke omstandigheden er ook mogten voorvallen, ten gevolge dezer overeenkomst, die alleen op de belangen van Europa gegrond is, en waarvan het doel niet kan worden bereikt dan door het herstel van een zekeren en duurzamen vrede, verbinden zich de gouvernementen, door de ondergeteekenden vertegenwoordigd, wederkeerig om noch met het keizerlijke hof van Rusland, noch met eenige andere mogendheid in eenige schikking te treden, die in tweestrijd mogt zijn met de boven omschreven beginselen, zonder daarover vooraf gemeenschappelijk in overleg te zijn getreden.

«(Get.) Buol Schauenstein,
Bourqueney,
Westmoreland,
Arnim.»

Teregt doet men opmerken, dat de bewoordingen van dit protocol niet zeer duidelijk zijn, en zelfs eenigermate dubbelzinnig schijnen.

— De *Oesterreichische Correspondenz* zegt, dat zeven driedekkers en elf fregatten Odessa bombarderen en de berigten uit Odessa van 24 April melden dat het bombardement voort duurt en het paleis van vorst Woronzoff ganschelijk is vernield.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSDAG 2 MEI.

In deze zitting zijn ingekomen de navolgende wets-ontwerpen.

1°. tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1854 (buitengewone bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid).

2°. betrekkelijk eene dading van Mark en de Dintel.

3°. tot regeling der uitgaven wegens verstrekkingen door het departement van Marine gedaan.

4°. tot verhooging van hoofdstuk V van de Staatsbegrooting van 1854 (stichting van een stoomgemaal aan de Gouwe);

5°. tot goedkeuring eener ruiling tusschen het bestuur der domeinen in de gemeente Middelburg.

(De wetten tot n°. 1, 2, 3 en 4 zijn bereids aan onze lezers bekend).

Voorts zijn nog ingekomen:

een verslag over de verrigtingen aangaande het armbestuur over 1852. De commissie, die daarover rapporteren zal, bestaat uit de heeren van der Veen, Groen, de Kempenaer, Wintgens en Strens (zijnde dezelfde heeren, die rapport zullen uitbrengen over het verslag van 1851);

een verslag van den Min. van finantien wegens domeinen, tienden, dadingen van dominiale zaken, enz. over het jaar 1853. Dat verslag zal *niet* gedrukt worden; de heeren, die daarover rapporteren zullen, zijn van der Veen, de Man, van Rheede, van der Poel en Hengst;

Afschrift van een tusschen Nederland en het Zwitsersche bondgenootschap gesloten overeenkomst betrekkelijk de uitlevering van boosdoeners; waartoe, als commissie van rapporteurs gekozen worden de heeren: ten Cate, Donker, de Braauw, Boeije en Storm; eindelijk:

een brief van den *nieuwen Minister van finantien* (1 Mei); waarbij ZEx. verklaart, dat, *aangezien, sedert de indiening van het wetsontwerp houdende conversie van nationale schuld de politieke toestand van Europa* GEHEEL VERANDERD IS, *het hem niet raadzaam is voorgekomen om tot den voorgestelden maatregel over te gaan; weshalve hij de wet op de conversie, op last van Z. M. intrekt.* (Wij meenen, dat, door zoo iets aan de Staten Generaal en aan de Natie te vertellen, de nieuwe Minister van finantiën niet gelukkig debuteert, wat betreft zijn *opregtheid*).

Nadat voorlezing was gedaan van een groot aantal ingekomen verzoekschriften, van door Ministers ingezonden statistieke opgaven, en van boekwerken, waarmede door particulieren aan de Kamer hulde is gedaan, is de Kamer overgegaan tot het trekken van de afdeelingen.

Door deze zijn benoemd: tot voorzitters, de heeren Groen van Prinsterer, Taets van Amerongen, Meeussen, van Goltstein en Baud; tot tweede voorzitters, de heeren Luijben, Bosscha, Mackay, Gevers van Endegeest en de Brauw; en tot leden der commissie voor de verzoekschriften de heeren: van Foreest, Beens, van Deinse, van der V... en Sanders.

De commissien van rapporteurs hebben hare eindverslagen uitgebragt 1o. over het ontwerp van wet houdende veranderingen in het bestraffen van misdrijven van krijgsvolk te water gepleegd; en 2o. nopens het ontwerp betreffende het verleenen van pensioen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt. De beraadslagingen over beide ontwerpen worden bepaald op aanstaanden Vrijdag des morgens ten 11 ure.

De Voorzitter geeft te kennen, dat er vóór het ... eene beraadslaging heeft plaats gehad over het adres ... Uithuizen, betrekkelijk het onderwijs, welke discussie ... zou worden voortgezet. Thans stelt hij voor die beraadslaging te houden op aanstaanden Zaturdag, des morgens ten 11 ure. — Dien overeenkomstig wordt besloten.

De vergadering is daarna gescheiden.

De Regering heeft thans geantwoord op het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs over het ontwerp van wet betreffende het verleenen van pensioenen aan werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij inrigtingen van 's Rijks zee- en landmagt. Dat verslag ... zegt de Regering, wanneer zij daarvan niet reeds overtuigd was, aan haar volkomen zekerheid gegeven hebben dat het hoogst moeijelijk is, om, bij het bestaan van bij onderscheidene Koninklijke besluiten gewaarborgde aanspraken op pensioen of onderstand aan de zijde van hier bedoelde personen, die aanspraken en het geldelijk bedrag der pensioenen of onderstanden, tot dusverre verschillend voor de werklieden bij de hiervoren bedoelde inrigtingen aangewezen en vastgesteld, zoodanig te regelen dat ze, in één wet-ontwerp te zamen gevat, toch bewoorden aan hetgeen men in deezen verpligtend, nuttig en wenschelijk acht.

Eene lezing en naauwgezette overweging van dat verslag heeft de moeijelijkheid, die men hiervoren op het oog had, bij hernieuwing doen zien.

Verschillend toch is de uitslag, dien het onderzoek van het wetsontwerp in de Afdeelingen der Kamer heeft opgeleverd, en de opmerkingen en bedenkingen op dat ontwerp gevallen, zoo als die zijn opgenomen bij het meerendeel der paragraphen van het verslag, zijn dáár als zoovele bewijzen dat bij de Kamer geene volkomen overeenstemming van gevoelen omtrent dit onderwerp bestaat, daar eenige van oordeel zijn, dat de Regering bij het toekennen der aanspraken op pensioen verder behoorde te gaan dan in het wets-ontwerp is vastgesteld, en andere leden een tegenovergesteld gevoelen aankleven.

Al die verschillende gevoelens toetsende aan de beginselen die bij het ontwerpen dezer wetsvoordragt gevolgd en in zoovele woorden aangewezen zijn in de betrekkelijke Memorie van Toelichting, is de Regering van oordeel, dat aan die beginselen behoort te blijven. Eerbiedigende de gevoelens, die in eene tegenovergestelde rigting bij enkele leden bestaan, meent de Regering te moeten vasthouden aan geen zij, na rijp en hernieuwd onderzoek, voor regtvaardig en billijk acht, en waarvan zij door dat verslag niet is teruggebragt.

's Gravenhage, 2 ...

Z. M. heeft benoemd tot adjunct-commies ter Algemeene Rekenkamer, de heer P. T. M. A. de Visch Eijbergen, thans 1sten klerk.

Het Staatsblad No. 71 bevat een Koninklijk besluit, ... ten algemeenen nutte in het publiek belang van den Staat ... eigend wordt eenige perceelen gelegen in de gemeente ... welker bezit ten behoeve van den vestingbouw vereischt ... tot het verbeteren van een gedeelte der verdedigingswerken de vesting Muiden.

Z. M. heeft aan jhr. P. A. Reuchlin, burgemeester ... en consul van Baden aldaar, vergunning verleend tot het aannemen van het ridderkruis der orde van verdiensten van ... Michaël, hem door Z. M. den Koning van Beijeren geschonken.

Z. M. heeft aan mr. A. Boxman, op verzoek, eervol ontslag verleend als burgem. van Gorinchem; voorts benoemd ... in de arrondiss.-regtbank te Appingedam mr. W. C. ... mers, tot substit.-officier bij de arrondiss.-regtbank te ... dam, mr. D. Fockema, advoc. te 's Gravenhage, tot ... officier bij de arrondiss.-regtbank te Brielle, mr. W. ... advocaat te Rotterdam.

Z. M. heeft bij de Algemeene Rekenkamer benoemd tot hoofd-commies: den heer J. C. A. Jansen, tot commiesen: de heeren A. Pabbruwé en A. J. Groenemeijer, tot adjunct-commiesen: de heeren F. M. van der Wulp en J. Smit, tot ... tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Ittervoort c. a. de heer J. Caspari, ...

H. van der Mack jr., tot apotheker der 3de kl. bij 's Rijks hospitaal der Marine te Willemsoord.

Z. M. heeft op pensioen gesteld: F. Doffegnies, Maj. bij het 3de regem. dragonders, *f* 1300; W. C. Werner, Maj. bij het 1ste regem. dragonders, *f* 1300; D. van Riemsdijk, Kapit. bij het 4de regiment infant. *f* 1020; C. de Bylandt, Kapitein op nonactiviteit, *f* 730.

Z. M. heeft benoemd: bij het wapen der infanterie, bij den staf van het wapen, tot kolonel, den luit.-kolonel J. W. Walther, van dien staf, chef van het bureau personeel en militaire zaken bij het Depart. van Oorlog; bij het 5de regem. infant., tot kolonel, den luit.-kolonel C. G. de Bock, kommand. van het corps; bij het 8ste regement infanterie, tot kolonel, den luit.-kolonel W. J. Fischer, kommandant van het corps; bij het wapen der cavalerie: bij het 1ste regement dragonders, tot majoor, den ritm. der 1ste klasse H. F. Hoogeveen, en den ritm. der 1ste klasse regements-adjudant M. van Attenhoven, tot ritm. van de 3de kl. de 1ste luit. A. P. H. Boellaard, G. H. J. Michelhoff en J. Paulus, tot 1sten luit. den 2den luit. P. D. G. baron Triest, van het 4de regement dragonders, den 2den luit.-adjudant W. A. A. B. van Toll, en den 2den luit. W. de Fremery, W. F. baron van der Capellen en C. L. S. List, bij het 2den regement dragonders: tot luit.-kolonel, den majoor J. J. Hinlopen, tot 1sten luit. de 2de luits. J. M. Blanken, N. M. Tolsma en Jhr. J. G. A. van Spengler, bij het 3de regement dragonders, tot kolonel den luit.-kolonel A. A. König, kommandant van het corps; tot majoor, de ritm. der 1ste kl. S. van Wouhuijs en A. E. C. de Sturler de Frienisberg, tot ritm. van de 3de kl. de 1ste luits. W. A. H. Gelderman, van het 4de regement dragonders en C. E. Fraser, van het corps; tot 1sten luit. de 2de luits. K. van der Lelij en K. W. H. Goetz, bij het 4de regement dragonders, tot luitenant-kolonel, den majoor J. G. Wilbrenninck, tot majoor, den ritm. der 1ste kl. W. K. J. baron van Dedem, van het 1ste regement dragonders; tot 1sten luit. den 2den luit. jhr. W. J. A. Storm de Grave, van het 2de regem. dragonders; bij het regement jagers te paard, tot majoor, den ritm. der 1ste kl. J. J. H. Mascheck, tot ritm. van de 3de kl. de 1sten luits. jhr. J. P. V. D. W. von Schmidt auf Altenstadt, van het corps, H. A. Tobias en L. A. baron van Ittersum, beiden van het 2de, F. L. Rudolph, van het 1ste, A. Berends, mede van het 2de regement dragonders; tot 1sten luit, den 2den luit.-adjud. L. F. H. Graves, van het regement, jhr. J. W. A. van Tets, van het 4de, W. C. baron Snouckaert van Schouburg, Z. M. ordonnance-officier en jhr. J. B. A. Dibbets, beiden van het 3de regement dragonders; en den majoor A. J. Ziegeler, van het 1ste regement dragonders, benoemd tot luitenant-kolonel, en hem gesteld op non-activiteit.

Bij beschikking van 28 April is aan den heer C. L. A. Cuijpers, grondeigenaar te Woensdrecht, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tusschen Rotterdam en Bergen op Zoom, heen en terug, uitsluitend bestemd tot vervoer van reizigers, goederen en vee, tot binnen de haven van Bergen op Zoom, alsmede het aanleggen op de tusschenplaatsen, een en ander volgens vooraf bepaalde en aangekondigde tijdstippen.

* Z. M. de Koning en HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik zijn gisteren ten ruim 6 ure met den gewonen spoortrein van Amsterdam in deze residentie teruggekeerd.

* Naar men verneemt heeft Z. K. H. prins Frederik het beschermheerschap aangenomen van het gezelschap bukschieters *Klein St. Hubert.*

* In de residentie is aangekomen en in het *Hôtel de l'Europe* afgestapt, de prins Camille de Rohan enz. De prins heeft de merkwaardige inrigtingen te dezer stede en bijzonder ook den Koninklijken Bazar van den heer Boer bezocht. De prins schijnt een geruimen tijd alhier te zullen verblijven, ten einde het opmerkelijke, ook in de omstreken te bezigtigen. In hetzelfde hôtel is aangekomen Z. Exc. Jhr. Spengler, oud-minister van oorlog.

* Naar men verneemt is Z. Exc. de heer von Steinberg, die voor den Koning van Hannover bij de hoven van Nederland en Belgie de betrekkingen van zaakgelastigde vervulde, door Zijnen Souverein bevorderd tot minister-resident bij die Hoven.

* Naar men verneemt is de graaf de Siewers eerste secretaris van legatie bij het Nederlandsche Hof, door zijnen Souverein benoemd tot ridder van de 2e klasse van de St. Anna orde.

* Gisteren heeft de heer Mr. van den Brandeler, benoemd tot president van de Arrondissements-Regtbank te Dordrecht, den gevorderden eed als zoodanig afgelegd bij het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland (Burgerlijke Kamer.)

* Gisteren is door heeren burgemeester en wethouders alhier aanbesteed het verlagen van de brug over de Veerkade, tusschen de tweede en derde Wagenstraat, hetgeen is aangenomen door den heer J. B. Maxwils alhier, voor eene som van *f* 2184.

* Met genoegen verneemt men, dat de beide geachte Nederlandsche toonkunstenaren, de heeren F. Coenen en E. Latbeek in welstand van hunne tweejarige reis naar Noord- en Zuid-Amerika zijn teruggekeerd, alwaar zij vele blijken van onderscheiding mogten ontvangen.

* In de den laten avond van den 24 April, is aan den Zuid-Oost. Buiten singel te 's Gravenhage op de publieke straat gevonden een kind, van het vrouwelijk geslacht, oud naar gissing twee jaren, zwak in de beenen, blond van haar en eenigzins donkere oogen, gewikkeld in een bruine merinosse omslagdoek met bloemetjes en in geelbruine met roode strepen overjas; voorts gekleed met een bruin merinos en een wit katoen mutsje, een paarsch katoenen rok, een katoene borstrok, en een oud katoenen hemd, blaauwen kousen (alles ongemerkt) en schoentjes. Men onderstelt dat het kind van elders is aangebragt.

De opsporing van de moeder of van de te vinden legster (eene vrouw, wier signalement men niet weet op te geven, heeft na het nederleggen van het kind, de vlugt genomen) wordt beleefdelijk, maar ook dringend aanbevolen in het Politieblad door den commissaris van politie, den heer Waldeck, alhier.

Onder de vermakelijkheden, welke de aanstaande kermis aan het beschaafde publiek zal aanbieden, schijnt eene voorname plaats te zullen bekleeden het, te Amsterdam zoo gunstig bekend staande Grand Théatre des Variétés et Pantomimes, onder directie van de heeren Schoeman en van Lier. Dit gezelschap geeft bij afwisseling drama's, tooneel-, blijspelen, vaudevilles en operettes, en eindelijk pantomimes, waarvan veel goeds gezegd wordt, en die ditmaal hoogere belangstelling zullen wekken door de medewerking van den beroemden admiraal Tom Pouce. Reeds voorloopig vestigen wij alzoo de aandacht op de voorstellingen, die dit gezelschap, te beginnen met Maandag-avond e. k., alhier geven zal.

Men weet, dat bij koninklijk besluit van 17 April jl. (*Staatsblad* n°. 68), met 1 Junij 1854 is ingetrokken het koninklijk besluit van 15 April 1843 (*Staatsblad* n°. 13), houdende nadere algemeene bepalingen nopens den verkoop van het brood en het werk der broodzetting.

Gedep. Staten der provincie Zuid-Holland hebben nu bij besluit van 25 April jl. goedgevonden: 1°. aan Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in Zuid-Holland te kennen te geven, dat, krachtens het opgemeld besluit alle vroegere, van wege de regering uitgevaardigde voorschriften nopens den verkoop van het brood en het werk der broodzetting, met den 1 Junij 1854 zijn ingetrokken, — dat deze termijn noodig is geacht, ten einde de gemeente-besturen in de gelegenheid te stellen nieuwe verordeningen op het bakken en verkoopen van brood en op de broodzetting vast te stellen, dewijl de tegenwoordige plaatselijke verordeningen op het besluit van 1843 gegrond zijn, en voor zoo veel de bestraffing der overtredingen betreft, naar art. 12 van dat besluit verwijzen; en 2°. burgemeesters en wethouders voornoemd uit te noodigen, de aandacht van den Raad op deze aangelegenheid te vestigen, en voor zoo ver omtrent de zetting van het brood of op het bakken en verkoopen van brood eenige plaatselijke verordening noodig wordt geacht, het spoedig vaststellen daarvan bij den Raad te beoordeelen ten einde die met den 1 Junij aanstaande in werking zou kunnen treden; zullende het afschrift der nieuw vast te stellen verordening, ingevolge art. 167 der gemeentewet, aan deze vergadering moeten worden medegedeeld.

* Volgens berigt van den griffier der Provinciale Staten in Noordbrabant, is op 4 Maart jl., aan Maurits Hartog eene buitenlandsche reispas afgegeven naar Oostenrijk, Engeland en Frankrijk. Zijn signalement bij dat berigt opgegeven, is als volgt: oud 25 jaren, koopman, haar en wenkbraauwen donkerbruin, oogen blaauw, neus gewoon, baard donkerbruin, lengte 1.72 el.

De gelden voor kinderen van predikanten, inzonderheid voor hunne opleiding werden op nieuw vermeerderd. De Eerste Kamer heeft, zoowel als de Tweede die gelden toegestaan, maar voegde er den wensch bij, dat er naar het leeren der kinderen behoorlijk onderzoek zou gedaan worden, wanneer toch de jongeling latijn leert, dan ontvangt hij *f* 50 in plaats van *f* 25. Wij hebben in n°. 216, over de misbruiken, die hierbij plaats vonden, gesproken. Wij vernemen, dat daarin nog geenerlei verbetering is gekomen, en dat de Regering geene moeite tot verbetering aanwendt. Wij betreuren daarom het toestaan dezer gelden. Wij zouden er ons over verheugen, wanneer des noods hetzelfde geld werd besteed aan ijverige jongelingen van goeden aanleg; wanneer deze door eene ruimere toelage in de gelegenheid werden gesteld, om meer tijd aan de studie te besteden en zich meer bronnen aan te schaffen; maar de uitreiking in den regel, omdat het kind een zoon van eenen predikant is, betreuren wij en noemen wij noodlottig; het moedigt de dommen, allen aanleg missenden, aan, om naar de vaderlijke betrekking te streven; de cursus wordt spoedig afgeloopen, de examina worden doorgeworsteld, en het getal der halfgeleerden, en daardoor waanwijzen, wordt er door vermeerderd. Zij kiezen bij voorkeur de vanen der ultra-orthodoxie, en het kindergeld is aanleiding tot twist, tweedragt, duisternis en geestelijke heerschappij.

(*Weekbl. v. d. Burgerlijke administratie.*)

* Uit Brussel meldt men, dat den 30 April jl. aldaar na eene korte ongesteldheid is overleden de heer Theodore Prévinaire, fabrikant te Haarlem, in den ouderdom van 71 jaren. Voormalig lid van de Regtbank en van de Kamer van Koophandel te Brussel, had de heer Prévinaire later een zeer verdienstelijken naam onder de fabriekanten van het land verworven en bij de nationale tentoonstellingen de grootste onderscheidingen bekomen. In 1834 vestigde hij nieuwe inrigtingen in Holland en werd hij met de ridderorde van den Nederlandschen Leeuw begiftigd. Zijn verlies is groot zoowel voor zijn gezin als voor allen die hem gekend hebben en die in staat geweest zijn de edele hoedanigheden van zijn hart en van zijn geest te waarderen.

Leijden, 2 Mei. Gisteren promoveerde tot doctor in de regten, de heer M. S. Pols, van 's Gravenhage, op *Theses Juridicae* Inaugurales, met eene Academische proeve.

Hoorn, 1 Mei. Overmorgen den 3den dezer vertrekt van hier het garnizoen, dat hier een geruimen tijd dienst gedaan heeft, naar Nijmegen. Vier jaren deed dit 1ste battaillon van het 8ste regiment onder den overste den WelEdel Gestrengen heer Breekpot hier dienst, zonder de minste aanleiding te geven tot eenige ongelegenheid of ontevredenheid. Integendeel dit schoone garnizoen genoot de achting van Hoorns ingezetenen en heeft zich die volkomen waardig gemaakt. De heeren officieren, die zoo goed de orde onder hunne manschappen wisten te bewaren, hebben zich werkelijk den dank der burgerij waardig gemaakt, die hun ieder ingezeten ook gaarne schenken zal. Het is te hopen, dat het opvolgend garnizoen diezelfde voetstappen moge volgen, en diezelfde achting moge verwerven.

+ **Hardenbergh**, 1 Mei. In plaats van den heer D. Zweers Bz. Jr. die onlangs *andermaal* zijn ontslag als wethouder heeft ingediend, is heden morgen benoemd de heer C. Lampe.

— De te veld staande vruchten, bijzonder de late rogge en de gerst hebben in deze streken door de nachtvorst van Zaturdag op Zondag jl. veel geleden, zelfs zoodanig, dat verscheidene akkers wederom op nieuw zullen moeten worden bezaaid.

— Eenige voorstanders van zuinigheid alhier hebben in navolging van anderen de proef genomen, om volgens de nieuwe inventie, eijer-boter te bereiden. Zij hebben bevonden dat de 5 oncen boter, volgens het Deventersch recept vervaardigd, komen te staan op 16 cents; dat zij zich zeer goed op het brood laat gebruiken, maar dat zij even als in prijs ook in kwaliteit en smaak, met de gewone boter aanmerkelijk verschilt. Zij hebben zich dus voorgenomen, om, wanneer de noodzakelijkheid het gebiedt, zich van de gewone boter te moeten onthouden, alsdan honig of siroop op hunne boterhammen te zullen smeren. Dit is niet alleen eenvoudiger en gemakkelijker, maar naar hunne meening, smakelijker en nog eenige centen goedkooper dan het nieuwerwetsche botermengsel.

Tiel, 1 Mei. De gemeenteraad heeft in de vergadering van eergisteren besloten, met 15 October aanstaande de stad door gaz te doen verlichten, waarvoor met de heeren Enthoven en Caron voor den tijd van 20 jaren een contract is gesloten.

Joure, 29 April. Den 26 dezer is van de werf van den heer S. Geerts en Zn. te water gelaten, de nieuwe schoener Galjoot *Albert van Panhuys*, groot 70 lasten, te voeren door kapt. D. v. d. Ley, van Dronrijp.

(*Pr. Fr. Ct.*)

Hellevoetsluis, 30 April. Gisteren vertrok van hier naar Brouwershaven, ten einde bij den eersten gunstigen wind zee te kiezen, het schip *India*, kapt. Rijken, naar Batavia, aan boord hebbende een detachement voor het leger in Indie, sterk 140 onder-officier en manschappen, onder kommando van den kapt. der art. Netscher en onder medegeleide van den 2den luit. Renaud en den offic. van gez. 3de kl. T. Sol Deissner en dr. S. H. A. Begemann.

§ § **Maastricht**, 30 April. Gisteren overleed alhier de heer C. H. L Bontamps een der bekwaamste en ijverigste leden van Gedep. Staten, vroeger burgemeester van Venlo, die wegens zijne regtschapenheid en verlichte denkbeelden de algemeene achting zijner stadgenooten mogt verwerven. Een val, welke hij dezen winter deed, toen de straten met sneeuw en ijs bedekt waren, maakte de amputatie van zijn been noodzakelijk en deed hem, na een lijden van 4 maanden, bezwijken. De overledene wordt diep betreurd door zijne talrijke vrienden en bekenden.

— Heden zijn de officieren der Dragonders bij den Commissaris des Konings in een afscheidsgehoor ontvangen. Zij vertrekken morgen met twee escadrons naar Zutphen.

— Dezer dagen heeft zich een brigadier der Marechausée door een pistoolschot van het leven beroofd. Men vermoedt dat de ongelukkige, die van een zeer oppassend gedrag was, alleen tot dien stap is gebragt omdat hij zich niet in staat achtte de betrekking te vervullen, waartoe hij onlangs was bevorderd.

(*) **Waalwijk**, 29 April. Gisteren is in de gemeente Baardwijk brand ontstaan in het huis van E. v. H.; huis en inboedel, die tegen brandschade verzekerd waren, zijn bijna totaal vernield.

Daar de verzekerde terstond in arrest is gesteld, moeten er zeker zware vermoedens van kwaadwilligheid op hem rusten.

De brand heeft zich gelukkig bij dat eene huis bepaald.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 2 Mei 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	55 9/16 3/4 11/16
Dito Certificat.	3	66 5/8
Dito Dito	4	82 7/8
O. I. Leening.	4	
Amort. Syndic.	3½	
Hand.-Maats.	4½	
Belgie.		
Certificaten.	2½	
D° *Rothschild*	2½	
Frankrijk.		
Obligatiën	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	17 9/16
Dito Buitenl.	3	
D° Binnenl. 5/m.	3	32 7/16
Bew. Sp. Com.		8 5/8
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	5	32 1/8 3/16 3/16
Dito uitgest	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	94 1/4 3/8
Dito 1828/1829	5	
Cert. 1831/1833	6	
Dito Dito	4½	
Dito *Hope*	4	71 3/8
Dito *Stieglitz*	4	
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig.	6	
Certific. dito.	6	
Polen.		
Obligatiën	4	
Oostenrijk.		
Metalliek	5	58 3/8 5/8
Dito bet. Amst.	5	75 3/16 1/8
Dito letter B.	5	75 3/16 1/8
Dito 1847	2½	29 7/8 30 1/8
Dito 1851/1852	2½	29 7/8 30 1/8

Mexic., te Londen, 3 pct. 21 1/16, 22, 7/8; dito Onb. 21 1/16, 22, 7/8.

Zonder dat de prijzen van eene der genoteerde fondsen noemenswaardig hebben gevarieerd, was echter de markt algemeen gunstig gestemd, met veel affaire in Holl., Oostenrijksche en Russische fondsen.

FRANKFORT, Maandag 1 Mei. 5 pct. Met. 62¼; 3 pct. Spanje binn. 32⅜; 1 pct. dito 17 3/16; Wiss. op Parijs 94⅜; dito op Weenen 87¼.

PARIJS, Maandag 1 Mei. Fr. 4½ pct. op t. 91.90; dito 3 pct. 64.25; Sp. Binnenl. 3 pct. 33; dito 1 pct. 17¼; Rusl. 4½ pct. 78; O. Metall. 5 pct. 79.

WEENEN, Maandag 1 Mei. N. Metall. 85⅝; dito Lett. B. 111; Lot. v. fl. 250 119½; Lomb. B. Act. 102; Bankactien 1192; Zilver 36½; Wissel Londen 13.25; Parijs 162¼.

MADRID, Vrijdag 28 April. Sp. binn. 3 pct. 33; dito nieuwe 1 pct. 17⅝.

223ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 2e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

N°. 6874 *f* 20000; N°. 18811, 10889, 13427, en 2473 ieder *f* 1000.

Advertentiën.

HET LEVENSLOT der Jeugdige veroordeelden, vóór en na hunne detentie, geschetst voorvallen, die wel kunnen doen, door J. STEYNIS Gz., Hoofd-Onderwijzer bij de Gevangenis voor Jeugdige Veroordeelden te *Rotterdam*. Gevolgd door een Woord van J. VAN DEN BERGH, Kommandant bij de Gevangenissen te *Rotterdam*. *f* 0.40.

BEKNOPTE HANDLEIDING

bij het Onderwijs in de Nederl. Taalkunde, 1e Cursus, *f* 0.20.

NEDERLAND. Liederen voor de Jeugd, door G. C. DE HONDT, Onderwijzer te *Gouda*, op Muzijk gebragt door G. P. KONING, Organist te *Brielle*. *f* 0.25.

Worden uitgegeven bij W. C. DE VLETTER en zijn bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar.

(389)

Door de Boekhandelaars J. Az. DOIJER te Arnhem en J. C. LOMAN te Amsterdam is uitgegeven en tevens alom verkrijgbaar gesteld, een werkje, getiteld:

de Bedelaar

AAN

DE MAANDELIJKSCHE KRONIJK

TE ZALT-BOMMEL.

Met bijlagen. Prijs 15 Cents.

(390)

DE PROFESSEUR

LASSAIGNE,

Physicien en *Aëronaut*, *Lid der Academie van Groot Brittanje*, brengt ter kennisse van het geachte Publiek der Nederlanden, dat hij dit jaar zijne LUCHTREIZEN wederom door dit Land zal hervatten, met zijne dezen winter geheel nieuw vervaardigde **Ballons**, genaamd ***de Nederlander*** en ***l'Éclair***.

Aan het verzoek van verschillende HH. Burgemeesters en Commissarissen van Societeiten het gepasseerde jaar niet hebbende kunnen voldoen, om **Opstijgingen** te doen plaats hebben, uit hoofde het gebrek aan Gaz om in de kleine Steden den **Ballon *de Colossus*** te vullen, zoo berigt hij door deze dat die moeijelijkheden thans zijn uit den weg geruimd, en verzoekt hij minzaam hem alsnu bij tijds te willen schrijven, opdat de daartoe bepaalde dagen tot Opstijging alsdan geregeld kunnen plaats vinden.

Wat betreft voor de SOIRÉES FANTASTIQUES, heeft hij geheel Nieuwe **Mechanische** en **Physische Stukken** door de bekwaamste Artisten doen vervaardigen, en is hij dit jaar vergezeld door een uitmuntend Personeel der eerste Artisten van Frankrijk, om zijne Voorstellingen af te wisselen en het geëerde Hollandsche Publiek op iets aangenaams te onthalen. De Komieke Intermèdes door den Heer ***Valentin***, bijgenaamd ***l'homme á la Poupée***, van het Palais Royal te Parijs, Ms. ***Arthur*** en zijne Zuster ***Louisa***, Dansers van de Théâtres Royaux te Brussel.

(391)

Grand Théâtre des Variétés

et Pantomimes,

onder Directie van SCHOEMAN en VAN LIER,

staande met hunnen Schouwburg,

op he tPlein, N°. 1 van het Fransche Koffijhuis.

VOORLOOPIG BERIGT.

Bovengenoemden hebben de eer het geachte Publiek der Residentie te berigten, dat zij dit jaar wederom de Kermis alhier zullen bezoeken, en behalve dat zij eene uitgezocht repertoire der nieuwste Dramas, Tooneel- en Blijspelen, Vaudevilles en Opera's zullen opvoeren, er in geslaagd zijn den beroemden ADMIRAAL TOM TOUCE (de kleinste en welgemaaktste Dwerg van geheel Europa) te engageeren, welke in verscheidene voor hem daartoe expres gecomponeerde BALLETTEN zal optreden, en zich in deze op zijne buitenlandsche reizen, de gunst der meeste Hoven van Europa heeft mogen verwerven.

De opening van het Tooneel is bepaald op Maandag den 8 Mei 1854. (392)

Groot Russisch

HONDEN EN APEN-THEATRE,

EN CIRQUE OLYMPIQUE,

of PAARDENSPEL IN MINIATUUR

bestaande in de door geheel Europa met zooveel roem bekende

DWERGPAARDJES OF PONNY'S

nimmer hier te lande voorgesteld.

De ondergeteekende, eigenaar en afrigter van een 30tal dusdanige viervoetige kunstenaars, wier evolutiën zoowel Acrobatisch als Gymnastisch aan het onbegrijpelijke grenzen, aangemoedigd door den bijval, zijne voorstellingen in de voornaamste steden van Europa geschonken, heeft de eer ter kennisse van het respectieve publiek te brengen, dat hij vertrouwende op eene even goede belooning voor zijn geduld en moeite de Hollandsche kermissen dit jaar zal bezoeken, te beginnen met de kermis alhier.

De tot zijne voorstellingen smaakvol gedecoreerde Tent is geplaatst op het PLEIN, over de Heerenstraat.

De eerste voorstelling zal plaats hebben

op ZONDAG den 7 Mei 1854,

en verder dagelijks gedurende de Kermis, twee voorstellingen des avonds ten 6 en ten 8½ ure.

Meer en détail bekend te maken door de groote en kleine Billetten.

BRUCKMANN, *Directeur.*

(393)

FLORIDA-WATER,

VERVAARDIGD DOOR

JOHN MILHAUS,

Chimist in New-York,

Is eene aangename compositie, welker goede hoedanigheden, die van Eau de Cologne, Lavendel-water en zoovele vinaigres de toilet verre overtreffen: is een water, dat getrokken wordt van planten, die groeijen in de zuidelijke streken der Vereenigde Staten. — Het is een heerlijk, zacht en aangenaam schoonheidsmiddel, dat de zenuwen versterkt, de huid verfrischt en verfraait, en sproeten en vele huidziekten wegneemt. — Ook draagt het veel bij om eenen volmaakten staat van gezondheid, door lijke uitdampingen tegen te werken en verzwakte te versterken.

Een Depôt van dit Water is gevestigd in de

Kleine-Bazar,

Veenestraat 147,

waar hetzelve ad *f* 1 de flesch met een be... verschillend gebruik, is te bekomen.

(394) H. MULDE...

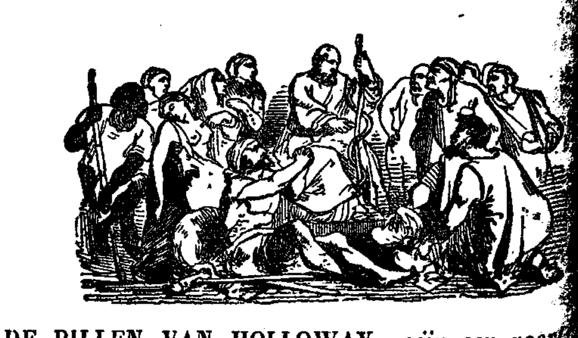

DE PILLEN VAN HOLLOWAY, *zijn een voortreffelijk middel voor galziekten, geelzucht en leverkwaal.* Uit eenen brief van mejufvrouw Marie Wood, aan ... Jenkins, chimist te Christchurch, gedagteekend 12 Sept. 1852, »mijnheer, ik leed sedert zeven maanden aan ... ziekten, geelzucht en galkoortsen, gedurende al... was ik onder geneeskundige behandeling, doch zonder goed gevolg. Ten laatste raadde men mij, de pillen van Holloway te gebruiken en dit overheerlijk middel heeft mij volmaakt hersteld, en wel in zeer korten tijd, ... met vertrouwen, deze pillen aan een ieder, die aan ... ziekte lijdt, kan aanbevelen. (get.) MARIE W...

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als... Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 20.50. Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 13.85, *f* 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij C. VAN DORT, te 's Hage; bij B. ADAMA, te A... bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. ... MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede te ... Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement.

DR. KOCH, *Hertog. Nassausche Medicinaalraad*,	heeft Golbergers anti-rheumatische Kettingen veelvuldig aangewend... overtuiging verkregen, dat zij volkomen aan hunne bestemming ... daar allen, die dezelve tegen rheumatische pijnen gebruikten, ... lijden bevrijd geworden zijn.
DE HEER F. VOERMAN, *Onderwijzer, te Rustenburg bij Alkmaar*,	leed vier jaren aan rheumatische aandoeningen in het hoofd, die ... op zijn gezigt werkten. De ijverigste pogingen der kundigste ... ren konden hem daarvan niet bevrijden. Een Goldbergsche Ket... hem geheel daarvan genezen.
DE HEER HARTMAN, *in Groningen.*	deelde ons mede, dat zijne echtgenoote een half jaar lang zeer ... hoofdpijn geleden had, en door het dragen van eenen Goldb... Ketting zeer spoedig voor goed daarvan bevrijd werd.
BERIGT VAN DEN HEER G. W. TIKKEL, *in Arnhem.*	Een Onderofficier bij de Sappeurs, hier in garnizoen, heeft sedert ... tijd erg aan Rheumatismus gesouffreerd, en was niet in sta... de hulp van twee der manschappen, zijne kreb te verlaten. ... bergersche Ketting heeft hem in den tijd van 14 dagen radi...
DE HEER R. HOFFMANN, *te Heenvliet bij Rotterdam.*	heeft aan de Heeren Klinger en C°., in Rotterdam, verzocht ... aan zijne, hier volgende, verklaring te geven: »Ik heb zes jaren lang hevig Rheumatismus geleden en he... proefd, wat de geneesheeren mij voorschreven, zonder baat ... vinden. Zij kenden nog het regte middel niet, ten minste ... mij den Goldbergerschen Ketting niet voorgeschreven, die ... beginne reeds verzachting van pijnen aanbragt, en in 10 ... geheel genezen heeft.

GOLDBERGERS KETTINGE...

genezen hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, heuppijn, krampkolijk, maagkramp, borstkramp, ... pen, zenuwzwakte, beving, pijn in de lenden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, ... jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid, en alle verdere rheumatische en zenuwziekte.

Goldberger's Kettingen worden voor *f* 1.80 — *f* 2.70 — *f* 3.60 — *f* 5.40 verkocht in het ... HUIS en de bekende Depôts. (395)

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.